

Sintaksė ir skyryba. Kontrolinis darbas 5 klasei. I grupė.

1. Skliaustuose nurodykite, kokia sakinio dalis yra paryškintasis žodis.

Liepsnojančios (.....) malkos (.....) nušvietė gerą senelio(.....) veidą(.....). Taip gera vakarais su seneliu (.....) sėdėti prieš ugnį (.....) ir klausytis jo pasakojimų. Kambaryje (.....) tada(.....) taip tylu ir ramu. Pasakos apie pirmąją pypkę(.....) pasiklausyti tą vakarą susirinko (.....) visa šeima. O senelis (.....) iš lėto, neskubėdamas pradėjo (.....):
- Seniai (.....), labai seniai, pasaulyje tabako (.....) dar nebuvo ir žmonės nerūkė(.....). Niekas net negalvojo, kad ateis (.....) toks laikas (.....), kada žmonės trauks į burną dvokiančius dūmus (.....). Bet kad atsitiktų žmonėms daugiau nelaimių, pragaro kunigaikštis pasiuntė į žemę (.....) vieną gudrų (.....) velnią (.....) ir įsakė išmokyti žmones rūkyti.

2. Įrašykite praleistus skyrybos ženklus. Jei skyrybos ženklo nereikia, parašykite nulį (0).

Kartą valgėme pietus. Prie stalo sėdėjo mama teta ir aš. Kai mama išėjo į virtuvę aš pasakiau tetai

Kai aš visko išmoksiu kaip tu, tetule, tai važiuosiu į tą nuostabią žemę kur buvo Guliveris.

Galėsi važiuoti atsakė juokdamasi teta Tau reikės plaukti per plačias jūras per audringus vandenynus dideliu laivu. Keletą savačių tu matysi tik dangų ir vandenį. Bet pirmiausia, Vytuk, tu turi gerai mokytis. Reikia daug žinoti kad galėtum keliauti per jūras ir nepaklysti.

Ak, kaip būtų puiku keliauti jūromis laivu. Dar norėjau daug ko tetos paklausti bet įėjo mama. Nenorėjau prie jos apie tai kalbėti nedrįsau...

Valgydamas visą laiką žiūrėjau į tetą. Į dvi kasas supinti ilgi juodi plaukai balta palaidinė paslaptina šypsena - ji buvo gražiausia pasaulyje teta. Ji valgė mažais kąsneliais o lūpos vis šypsojosi. Dievuliau, kiek laiko turės praeiti kad tapčiau panašus į ją.

Pagal Vytautą Tamulaitį

3. Įrašykite praleistas raides.

Imantė sunkiai serga. Vis_____ mėnes_____ ji gul_____ lovoj_____ ir abejingai ži_____ri pro langą į u_____pustytus stog_____s. Kiekvien_____ ryt_____ atvažiuoj_____ gydytoj_____s, įšvirkšč_____ jai vaist_____ ir, suėmęs blyšk_____mergaitės rieš_____, klausosi pulso, stuksena pirštais nugarą. Jos l_____pos sutrūkinėjusios nuo kar_____čio, o ak_____s įsmei_____tos į apšarmojusį lang_____, už kurio baltuoj_____apsni_____ti stogai. Jau vėl_____... Tėtis išjung_____švies_____, ir kambar_____s pask_____sta

drum____linoje (z, s) tamsoj____. Ji sunk i pasikel____ant alk____nės ir apži____rinėja įmantrius ledo raštus. Nužerti neon____nės žib____nto šviesos, jie išrodo paslaptį. Tarsi svyra sidabr____nės palmės lapai, tarsi rai____gosi (s, z) ž____dras vorat____nklis, tarsi sustingo skrydyj____ baltos paukštės, tarsi susip____nė dy____liuotos kr____mokšnių šakelės. Staiga i____girsta tyl____šauksm____:

– Imante... Imante...

Mergaitė išv____sta (j, y, i), kaip prasiskleidž____lapai, prapl____šta (j, y, i) voratinkl____i ir išn____ra grakšti sidabr____nė rank____ilgais plonais p____rštais. Ji moj____Imant i, kvie____dama ją art____n. Mergaitė nusigr____žia - juk negali b____ti, jai vaidenasi. Tačiau viešn____nesiliauj____, ir Imantė lipa iš lovos. Mergait____i svai____sta galv____, ji vos ____stengia prišlitiniuoti prie lango. Priglaudž____veid____prie sidabrini____palmės šak____, pro kurias buvo j____lindusi nepaž____stama ranka.

Pagal Vytautę Žilinskaitę

4. Paaiškinkite pažymėtus skyrybos ženklus, lentelėje nurodydami vienintelį teisingą atsakymą.

– Taigi, –¹ palingavo galvą teta. – Gyveno namelyje ant vištos kojos ragana ir ilgai dar būtų gyvenusi,² bet sykį atūžė audra,³ namelį apsėmė vanduo,⁴ o su vandeniu atplaukė nuožmus aštriadantis ryklys. Pamatęs vištos koją, godžiai puolė prie jos,⁵ nukando,⁶ prarijo ir nuplaukė sau – nei aciū, nei viso gero...

Pagal Vytautę Žilinskaitę

1. A - atskirti vienasrūšiai tariniai; B - atskirta veikėjo kalba nuo autoriaus žodžių; C - atskirtos vienasrūšės aplinkybės.
2. A - atskirti vienasrūšiai tariniai; B - atskirtos vienasrūšės laiko aplinkybės; C - atskirti sudėtinio sakinio dėmenys.
3. A - atskirti sudėtinio sakinio dėmenys; B - atskirti vienasrūšiai tariniai; C - atskirti vienasrūšiai papildiniai.
4. A - atskirti vienasrūšiai tariniai; B - atskirti sudėtinio sakinio dėmenys; C - atskirtos vienasrūšės vietos aplinkybės.
5. A - atskirti sudėtinio sakinio dėmenys; B - atskirti vienasrūšiai veiksniai; C - atskirti vienasrūšiai tariniai.
6. A - atskirti vienasrūšiai veiksniai; B - atskirti vienasrūšiai tariniai; C - atskirti sudėtinio sakinio dėmenys.

Atsakymai

1	2	3	4	5	6
B					